Etelä-Pohjanmaan hyteAI –hankkeen loikka workshopeista webinaareiksi

4.12.2020

Etelä-Pohjanmaan hyteAI -hankkeessa on luotu EAKR rahoituksella hyvinvointiteknologioiden testaus ja demonstraatioympäristö sosiaali- ja terveysalan yksikköön. Seinäjoki Home of Wellbeing (SeiHoW) nimen saanut ympäristö sisältää XR-teknologioita, mobiilia terveysteknologiaa, robotiikan ratkaisuja sekä hyvinvointialan työtä pelillistäviä laitteita. Tämä artikkeli on ensimmäinen osa webinaareista kirjoitettavasta artikkelisarjasta.

Etelä-Pohjanmaan HyteAi -hankkeessa oli hankesuunnitelman mukaan tarkoitus järjestää workshoppeja hyvinvointialan pk-yrittäjille Etelä-Pohjanmaalla. Workshoppien tavoitteena oli herättää yrittäjien mielenkiinto hyvinvointiteknologioita kohtaan sekä saada aikaan positiivista muutosta yrittäjien suhtautumiseen hyvinvointiteknologioihin. Tavoitteena oli saada myös yrittäjiä ja maakunnan asukkaita erilaisista yksiköistä testaamaan, kokeilemaan ja koekäyttämään SeiHoW-ympäristöön hankittuja hyvinvointiteknologian laitteistoja. Workshoppeja oli tarkoitus järjestää kolme eri teemoilla: robotiikka, tekoäly ja virtuaaliteknologia sekä mobiili terveysteknologia. Maailma kuitenkin mullistui vuonna 2020 muuttaen lähikontaktit etäkontakteiksi. Tämän vuoksi hyppäsimme webinaarien maailmaan workshoppien sijaan.

Ensimmäinen webinaari järjestettiin 16.9.2020 otsikolla: Rohkenetko tarttua robottiin? Webinaarissa puhujina olivat Tuuli Turja Tampereen yliopistolta, Anja Poberznik Satakunnan ammattikorkeakoulusta, Minna Laine Meditas Oy:stä sekä Tiina Källi Robotieltä. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan hyteAi hanke esitteli hankkeessa hankittuja robotiikan ratkaisuja.

Tutkijat kertoivat työstään ja havainnoistaan robotiikan käyttöönotossa ja käytössä

Tuuli Turja on sosiaalipsykologia tohtori ja työskentelee tutkijan Tampereen yliopistossa. Turja esitteli puheenvuorossaan väitöskirjansa (hyväksytty 12/2019) tuloksia otsikolla: ” Robotit astumassa uusille aloille – Mikä vaikuttaa henkilöstön asenteisiin ja hyväksyntään?” Puheenvuorossa nousi esiin henkilökunnan tarpeiden kartoittaminen robottien käyttöönottoa suunniteltaessa. Robottien hyväksyntään työyhteisössä vaikuttavat mm. teknologia itse, työntekijän motivaatio, työyhteisön piirteet sekä sosiaaliset normit. Robottien käyttöönoton tavoitteena on toimintojen tehostaminen työpaikalla. Tämän vuoksi hyvä suunnittelu on tärkeää, jotta tavoitteeseen päästään ja kaikki edellä esitellyt hyväksyntään vaikuttavat tekijät pystytään huomioimaan.

Fysioterapeutti Anja Poberznik työskentelee SAMKissa projektitutkijana. Hänen työnsä keskittyy Indego eksoskeletoniin. Anja esitteli webinaarissa Indego eksoskeletonin teoriassa sekä käytännössä videovälitteisesti webinaarin aikana. Eksoskeletonin hyötyinä voidaan nähdä kuntoutujan lisääntyneet askelmäärät ja samanaikaisesti terapeutin avustamisessa tarvittavan kuorman vähentyminen kuntoutuksen

aikana. Lisäksi eksoskeleton edistää asiakkaan riippumattomuutta mahdollistamalla jopa alaraajahalvaantuneelle asiakkaalle pystyasennon sekä joissakin tapauksissa itsenäisen liikkumisen eksoskeletonin avulla. Alun perin Anjan oli suunniteltu esittelevän Indego eksoskeletonia myös workshopissa yrittäjille, jolloin yrittäjät olisivat itse päässeet sitä myös testaamaan rajatusti. Onnistuimme kuitenkin tarjoamaan demonstraation videovälitteisesti webinaarin aikana.

Robotiikan maahantuojat esittelivät vaihtoehtoja

Minna Laine on Meditas Oy:n toimitusjohtaja ja robotiikan puolestapuhuja Suomessa. Meditas tuo lisäksi maahan hyvinvointiteknologiaa. Minna esitteli puheenvuorossaan robottien käyttökohteita, joita ovat esimerkiksi sairaalaympäristön desinfiointi, asiakkaan toimintakyvyn parantuminen, etäyhteyksien mahdollistuminen, kotona asumisen tukeminen sekä työperäisen kuormituksen vähentäminen. Teknologian ratkaisuista Minna esitteli puheenvuorossaan Mototilesit ja yläraajaeksoskeleton Skelexin.

Tiina Källin puheenvuorossa esiteltiin Robotie Oy:n maahantuoma Edison palvelurobotti. Edison on pieni, pöytämallinen robotti, jota voidaan käyttää muun muassa eri oppilaitoksissa opetuksessa sekä muissa tapahtumissa.

Workshop-osuudella toiminnallisuutta webinaariin

Webinaarin päätteeksi Etelä-Pohjanmaan hyteAI -hanke esitteli SeiHoW tilan robotiikan ratkaisuja, Esittelyyn pääsivät humanoidirobotit Pepper ja Cruzr, Lea robottirollaattori sekä Somnox unirobotti.

Webinaari lopetettiin workshop-osioon, jossa osallistujia pyydettiin kertomaan näkemyksiään seuraaviin kysymyksiin:

1. Missä tehtävissä robottia voisi käyttää erilaisissa toiminnoissa/prosesseissa soster/hyvinvointialoilla?
2. Millaisia ajatuksia robotin tuleminen asiakastilanteisiin herättää? Missä tilanteissa ottaisitte robotin käyttöön?
3. Millaisia esteitä näette teknologioiden integroimiseen erilaisiin prosesseihin?
4. Millaisia muutoksia hyvinvointialoilla tai yritystoiminnassa tulee tapahtua, jotta robotteja voidaan ottaa käyttöön?

Keskustelua workshopissa syntyi vain niukasti ja useat osallistujista eivät kommentoineet kysymyksiä millään tavalla.

Robottien tehtäviksi sosiaali- ja terveysalalla nousi keskustelussa: tavaroiden kuljetus, henkilökuljettimia, robottivuoteita sekä tavarankuljetus. Robottien mahdollisiksi tehtäviksi esitettiin diagnosointia ja oireiden kartoitusta. Ajatukset robottien tulemisesta asiakastyöhän olivat sekä robottien puolesta että niitä vastaan. Työhön toivottiin pieniä askelia, joilla käyttöönottoa toteutetaan. Haasteeksi nouse yksityisyyden suoja sekä datan kerääminen, joka johtaa tietoturvasta ja sen tarkasta huomioimisesta. Esteenä robotiikan

käyttöönotolle nähtiin johtajuus (tai sen puute) sekä organisaation eri tasojen sitoutuminen muutokseen. Lisäksi peräänkuulutettiin koulutusta ja sen mukanaan tuomia hyötyjä robottien käyttöönotossa.

Keskustelua ja ajatuksia syntyi workshopin avauksissa selkeästi eniten tarvittavista muutoksista, jotta robotteja voidaan ottaa käyttöön. Peräänkuulutettiin koko prosessin tuntemusta ja avaamista robottien hankintaa suunniteltaessa. Myös vastuualueet on syytä jakaa organisaatiossa selkeästi. Lisäksi organisaatioissa tulisi etsiä hyötynäkökulmia robottien käyttöönottoon, jotta henkilökunta saadaan motivoitua muutokseen. Negatiivisten ajatusten tulisi johtaa kehittämiseen, ei käyttöönottoprosessin päättämiseen tai robotista luopumiseen.

Kehittäjien näkökulmasta robotiikan tuoteprosessi vie aikaa. Prosessissa tarvitaan testaamista, lisä- ja jatkokehittämistä palautteen pohjalta sekä seurantaa. Myös näiden oikeanlainen ja hyvä johtaminen on erittäin tärkeää ja toivottavaa. Yhteenvetona voi todeta tarpeen yhdessä tekemiselle!

Palautteena kiitettävä arvosana

Webinaarin jälkeen lähetimme osallistujille palautekysely. Palautekyselyn mukaan 92% vastaajista sai tapahtumasta uutta tietoa liittyen robotiikkaan. Eniten uutta tietoa saatiin Tuuli Turjan puheenvuorosta robottien käyttöönottoon liittyvistä seikoista (91% vastaajista). Myös Etelä-Pohjanmaan HyteAi -hankkeen omasta osuudesta uutta tietoa kertoi saaneensa 64% vastaajista. Lisätietoa robotiikkaan liittyen kaivataan erityisesti varhaiskasvatukseen soveltuvasta robotiikasta, ikääntyvien kotihoidossa toimivista robotiikan ratkaisuista, ihmisen j a robotin vuorovaikutuksesta sekä kyberturvallisuudesta.

Erityistä kiitosta tapahtuma sai robottien toiminnan näyttämisestä käytännössä.

Jaana Vainionpää
projektipäällikkö, Etelä-Pohjanmaan hyteAI -hanke
SeAMK Sosiaali- ja terveysala

Pia Haapala
lehtori
projektiasiantuntija, Etelä-Pohjanmaan hyteAI -hanke
SeAMK Sosiaali- ja terveysala